

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Hvorfor kaldes vi Lutheraner? Prædiken paa Alle Helgens Dag

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Hvorfor kaldes vi Lutheraner? Prædiken paa Alle Helgens Dag", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Aarhus Universitet, Det Teologiske Fakultet. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1812_193A-intro-shoot-idm296.pdf (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Modtagelse

Modtagelsen af prædikenen var meget blandet. I de gudelige forsamlinger vakte den positiv opmærksomhed. Flere udtrykte deres glæde over at høre fra en "Retskaffen Lærer" (se brev fra Andreas Friis i *Breve* 1 1924, s. 180). Også de stærke jyder var begejstrede. Formanden i Bjerre Herred, Peder Laursen, udtrykte i et brev ønske om, at Jesus ved sit ord og sin helligånd ville gøre Grundtvig til "Nordens Luther", der måtte udrydde "det fiine og forklædte Pavedom", som herskede blandt præsterne (1877-1880, s. 560). De vakte var kede af, at den kristne lære af rationalisterne var blevet reduceret til "en hedensk Morale", og de glædede sig over, at Grundtvig tonede rent flag som gammeldags, luthersk kristen.

En del haugianere, dvs. lægfolk i den norske kirke, som var tilhængere af den kontroversielle vækkelsesprædikant Hans Hauge, var også Grundtvig venligt stemt (Nielsen 1889, s. 188).

Modtagelsen uden for de vakte kredse var mindre varm. Kirkehistoriker Ludvig Koch vurderede, at et arbejde som dette var med til at stille Grundtvig endnu mere ensomt, end han stod efter dimis-sagen: "Flere og flere vendte sig fra ham og betragtede ham som en fredsforstyrrer og en mand, der i hovmodig stridslyst væltede sig ind på alle og blandede sig i, hvad der ikke kom ham ved" (1879-1880, s. 236).

Modtagelsen i Tyskland

I januar 1815 blev prædikenen oversat til tysk af Johann Nicolaus Reuter, præst i Havetofte i Angel (Sydslesvig). Den fik titlen *Warum werden wir Lutheraner genannt? Eine Predigt am Tage aller Heiligen* (*Bibliografien*, nr. 193B). Prædikenen udkom i Nürnberg hos boghandler Johann Philipp Raw, som også havde udgivet Grundtvigs dimisprædiken i 1811, og som i øvrigt var de tyske pietisters forlægger.

Den tyske udgave indeholdt en fuldstændig oversættelse af Grundtvigs tekst, hvor digtet dog blev gengivet i urimede strofer. Desuden et indledende afsnit med overskriften "Vorbericht des Uebersetzers", hvori oversætteren tog visse forbehold over for Grundtvigs tekst: "Doch muß ich gestehen, daß ich hier nicht ganz mit dem würdigen Verfasser sympathisire" (s. [3]; 'dog må jeg tilstå, at jeg her ikke sympatiserer fuldt ud med den ærværdige forfatter'; overs. GV). Oversætteren gjorde opmærksom på, at sandheden og kærligheden til Guds ord efter hans mening ikke var uddød med Reinhard, men at der stadig var mange i kirke og skole, som forkyndte Guds ord til frelse.

Forfatteren Johan Heinrich Jung-Stilling, som var en af repræsentanterne for de gammeldags troende i Tyskland, hilste prædikenen velkommen, ligesom han havde gjort med dimisprædikenen. Han mente, at den var en 'kerneprædiken' og en alvorlig anklage mod den tænke måde, der herskede alle vegne (hermed sigtede han formentlig til rationalismen). Jung-Stilling kom også med en kommentar til dem, der havde kritiseret, at Grundtvig havde blandet sig i debatten i så ung en alder: "wem [Gott] die Lippen berührt hat wie Grundvig*, der darf wohl reden" (Jung-Stilling 1837, s. 489; 'den, hvis læber [Gud] har berørt ligesom Grundtvig, må vel tale'; overs. GV).